Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anuncĭurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M.Dukes, A.Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmendŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.; pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 69. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ, 29 Martie (10 Aprilie) 1888.

Braşovŭ, 28 Martie st. v. 1888.

Scirea despre intenţiunea ce o are cancelarulŭ germanŭ Bismark de a se retrage dela postulŭ sĕu, tocmai în situaţiunea politică de aḑĭ a Europei, a venitŭ cam pe neaşteptate şi de aceea e viu discutată de pressa întrégă.

Causa acestei „crise cancelariale" ar fi, după cum se spune, unŭ proiectŭ de căsătoriă a prinţului Alexandru de Battenberg, fostulŭ principe alŭ Bulgariei, cu princesa Victoria, fica împĕratului germanŭ Friedericŭ III. Acestei căsătorii i-s'ar opune cancelarulŭ Bismarck, fiindŭ că ea ar fi de natură a turbura raporturile dintre Germania şi Rusia, a căreia simţibilitate cancelarulŭ a cruţat'o în totŭ timpulŭ crisei orientale.

Se mai ḑice, că acestŭ proiectŭ de căsătoriă ar fi o intrigă a Angliei, că împĕrătésa Germaniei n'ar vrea sĕ renunţe la acestŭ proiectŭ, şi că prin urmare lupta ar fi între cancelarulŭ Bismarck şi între împĕrătésa Germaniei, şi că dela resultatulŭ acestei lupte ar atêrna rĕmânerea orĭ retragerea cancelarului germanŭ.

Crisa e în adevĕrŭ seriósă şi multe ḑiare s'au vĕḑutŭ înşelate susţinêndŭ la începutŭ că se póte considera crisa ca şi resolvată, eşindŭ totŭ cancelarulŭ învingĕtorŭ.

Ar fi pututŭ eşi astfelŭ lucrulŭ, décă causa crisei ar fi proiectulŭ de căsătoriă amintitŭ. In realitate însĕ proiectata căsătoriă e numai unŭ pretextŭ, care totŭ trebuia aflatŭ pentru a masca adevĕrata causă a retragerei cancelarului.

Se scia încă de când trăia împĕratulŭ Wilhelm, că între principele de corónă, aḑĭ împĕratulŭ Fridericŭ III, şi între cancelarulŭ Bismarck nu esistau raporturĭ intime, din causă că moştenitorulŭ tronului, cu principiile şi ideile sale liberale, nu se putea învoì cu procederea autoritară şi reacţionară a cancelarului în resolvarea cestiunilorŭ politice interne.

La suirea sa pe tronŭ, împĕratulŭ Fridericŭ în proclamaţia sa către poporŭ a spusŭ că coróna sa se bazéză pe fundamentulŭ legăturei nedespărţite dintre principe şi poporŭ, ér în scrisórea ce a adresat'o principelui Bismarck a ḑisŭ, că sguduirile interne trebuescŭ evitate, ca şi schimbările în aşeḑămintele şi legile imperiului; că constituţiunea imperiului trebue conscienţiosŭ observată; că principiulŭ toleranţei religióse sĕ servéscă ca scutŭ pentru toţĭ supuşii sĕi, căcĭ toţĭ au egală parte în inima sa; că trebuescŭ împăcate interesele opuse ale diverselorŭ clase sociale; că autonomia administrativă e folositóre, numai sĕ nu îngreueze pe singuraticĭ, după-ce destule sarcine impune poporului statulŭ, şi alte asemenea declaraţii face împĕratulŭ Fridericŭ, care mai multŭ preţŭ pune pe ridicarea buneistărĭ a poporului, decâtŭ pe strălucirea altorŭ fapte marĭ şi gloriόse.

Incă de atuncĭ s'a pututŭ vedea, că liberalismulŭ împĕratului nu va putea lucra alăturea cu autoritarismulŭ şi reacţionarismulŭ cancelarului. Unŭ monarchŭ cu asemenea principii liberale nu putea fi învoitŭ cu modulŭ puţinŭ constituţionalŭ cum a căutatŭ sĕ resolve cancelarulŭ cestiunile politice interne, mergêndŭ până a impune mĕsura de espulsare a cetăţenilorŭ imperiului.

Organulŭ oficialŭ alŭ partidei conservatóre, „Konservative Korrespondenz," încă arată ca adevĕrata causă a crisei *diferenţe în politica interióră*. Cancelarulŭ a băgat de sémă, că sfatulŭ sĕu nu mai are înaintea corónei aceeaşĭ trecere, precum avea înaintea împĕratului Wilhelm.

Crisa s'a înăspritŭ deodată cu publicarea decretului împĕrătescŭ dela 1 Aprilie nou, prin care se amnestiază tóte persónele osândite pentru crimă de lesă-majestate, pentru delicte séu crime politice, pentru resistenţă în contra puterei publice, pentru violare a ordinei publice, pentru delicte de pressă şi pentru contravenţiune în potriva dreptului de întrunire şi de asociaţiune.

La acestŭ decretŭ de amnestiare de sigurŭ că nu s'a aşteptatŭ cancelarulŭ germanŭ, căcĭ decretulŭ e o desaprobare indirectă a procederei sale în resolvarea cestiunilorŭ politice interne. Cancelarulŭ vede, că nu'i rĕmâne alta de făcutŭ decâtŭ séu sĕ 'şĭ schimbe programulŭ séu sĕ se retragă.

Prin urmare „crisa cancelarială" nu e altceva decâtŭ lupta constituţionalismului contra autoritarismului, lupta liberalismului contra reacţionarismului care nu se póte sfêrşi altfelŭ decâtŭ prin învingerea celui dintêiu.

Academia Română
sesiunea generală din anulŭ 1888.

(Urmare.)

I. Şedinţele de peste anŭ.

In cursulŭ celorŭ 42 şedinţe ordinare de peste anŭ s'au discutatŭ şi hotărîtŭ mai multe cestiunĭ administrative şi scienţifice. In specialŭ în şedinţele publice s'au făcutŭ numerόse comunicărĭ, cetirĭ de memorii, studii şi notiţe, dintre carĭ o parte s'au şi publicatŭ în „Anale."

D-lŭ *Haşdeu*, în şedinţa dela 15 Maiu a făcutŭ o comunicaţiune orală asupra vechilorŭ sigilii ale oraşului Bucurescĭ, presentândŭ ca ilustrare mai multe documente din secolii XVI-XVII.

In sedinţa dela 5 Iunie d-lŭ *Urechiă* a cetitŭ memoriulŭ sĕu despre „Slobozii," care s'a şi publicatŭ.

D-lŭ *Odobescu* a vorbitŭ la 19 Iunie despre tesaurulŭ găsitŭ la începutulŭ secolului la satulŭ Conţescĭ din Dorohoiu, şi din care tóte bucăţile conservate se află în museulŭ Ermitagiului din St. Petersburgŭ. Totŭ d-lŭ *Odobescu* a cetitŭ în şedinţa dela 11 Decemvre un memoriu asupra activităţii literare şi asupra publicaţiunilorŭ de literatură porală ale meritosului, acum rĕposatŭ, tipografŭ alŭ Academiei Petre Ispirescu.

La 26 Iunie d-lŭ generalŭ *Fălcoianu* a presentatŭ o seriă de calcule, făcute de d-sa, asupra rĕsăritului şi apusului Sórelui în Bucurescĭ în anulŭ 1888.

In şedinţa dela 9 Octomvre d-lŭ *Em. Bacaloglu* a vorbitŭ despre o nouă descoperire a lui Eddinson, privitóre la perfecţionarea luminatului electricŭ.

Şedinţa publică dela 6 Noemvre a fostŭ ocupată cu lectura relaţiunei d-lui *Dr. Felix* asupra congresului internaţionalŭ de igienă şi demografiă, care s'a ţinutŭ la Viena în vara trecută.

In şedinţele dela 20 Noemvre şi 4 Decemvre d-lŭ *Sionŭ* a făcutŭ Academiei împărtăşirĭ asupra mai multorŭ documente istorice privitóre la Românĭ, carĭ se află în archivele dela Chişineu.

In şedinţa publică dela 11 Decemvre d-lŭ *Papadopol-Calimachŭ* a făcutŭ o comunicare despre „Dereptate", nume pe care cronicarii îlŭ dau locului, unde Ştefanŭ celŭ mare a fostŭ proclamatŭ Domnŭ alŭ Moldovei.

La 9 Octomvre d-lŭ *Urechiă* a comunicatŭ mai multe informaţiunĭ şi notiţe despre viéţa şi activitatea literară a lui Vartolomeiu Măzărenu, archimandritŭ şi cărturarŭ moldovénŭ din secolulŭ alŭ XVIII-lea.

In şedinţa publică dela 5 Februarie d-lŭ *Urechiă* a comunicatŭ unŭ memoriu despre Păharniculŭ Caraimanŭ din timpulŭ lui Ieremia Movilă şi despre Legea organică a Chinoviilorŭ Moldovene decretată de Mironŭ Moghilă Barnovschi Voevodŭ prin chrisovulŭ dela 20 Septemvre 1626.

Pentru serbarea ḑilei de 10 Maiu, în şedinţa dela 8 ale aceleiaşĭ lunĭ, subscrisulŭ a cetitŭ memoriulŭ, care vĕ este cunoscutŭ şi care avea de scopŭ sĕ arate însemnătatea acestei ḑile pentru istoria modernă a Româniloră.

Membrulŭ corespondentŭ alŭ Academiei, d-lŭ *Gr. G. Tocilescu* a făcutŭ o relaţiune despre castrulŭ romanŭ dela Ceatal-Orman din Dobrogea şi despre inscripţiunile găsite acolo; ér în şedinţa dela 13 Noemvre d-sa a descrisŭ ruinele unui însemnatŭ stabilimentŭ termalŭ romanŭ şi a unui castru stativŭ descoperite la Bivolarĭ, în susŭ de mănăstirea Cozia.

In cea din urmă şedinţă publică, dela 4 a lunei curgĕtóre, d-lŭ *Haşdeu* a cetitŭ unŭ studiu de mare însemnătate, asupra numelui şi originei oraşului Argeşŭ, şi asupra zidirei minunatei bisericĭ din acelŭ oraşŭ.

(Va urma.)

Corespondenţa „Gazetei Transilvaniei."
De pe Crane, 20 Martie 1888.

Domnule Redactorŭ! In ḑilele trecute din întêmplare îmĭ venì în mână fóia patriotică „Szolnok Doboka," în care cetisemŭ că Vass Imre solgăbirĕulŭ Ciachi-Gârboului e denumitŭ pretore suprem în modŭ provisoriu în cerculŭ Lăpuşiului.

Că ce sentimente nutresce acestŭ d-nŭ solgăbirĕu faţă de poporulŭ român şi inteliginţa lui, dovedescŭ faptele-i: Unŭ preotŭ a „cutezatŭ" a face două recursurĭ în contra judecăţilorŭ aduse de d-lorŭ, dênsulŭ în antipatia sa faţă de apĕrătorii poporului românŭ a însemnatŭ cu cerusă roşiă §-ulŭ legii pe basa căruia notariulŭ cercualŭ sĕ-lŭ acuse pe preotulŭ respectivŭ la judecătoria cercuală spre a fi aspru pedepsitŭ. Pedepsirea i-a şi succesŭ, dér conducerea poporului a o smulge din mâna preotului, harŭ domnului, nu i-a pututŭ succede.

Altădată pentru competinţa inspectorului silvanalŭ pentru planulŭ de esploatare a pădurei bisericescĭ a estimatŭ pe preotŭ, pe timpulŭ estimărei a dispusŭ ca gendarmii, aduşĭ anume spre acestŭ scopŭ, sĕ se preumble în jurulŭ caseloru parochiale ca la casŭ de rĕscόlă a parochului sĕ fie la îndemână; într'aceea nu înceta de a-lŭ admonia că de va cere trebuinţa va aduce unŭ întregŭ batalionŭ de honveḑĭ (în contra unui singurŭ omŭ.) Se vede că dênsulŭ ca solgăbirĕu „puternicŭ" cum e, totŭ a sciutŭ de frică. Ce sĕ-i facĭ, frica totŭ frică rĕmâne şi cu gendarmii lângă tine!

Cu altă ocasiune a ḑisŭ preotului, căruia nu-i convinea a se arĕta slugarnicŭ, cum ar fi 'poftitŭ solgăbirĕulŭ: „décă d-ta te-ai fi purtatŭ „lealŭ" mai multe nu s'ar fi întêmplatŭ cu d-niata." Va sĕ ḑică lealitatea după conceptulŭ dênsului e a fi slugarnicŭ d-lorŭ solgăbirăi.

„De mortuis aut bene, aut nihil" Incepêndŭ din prima Aprilie anulŭ curentŭ, nu aparţine cercului Ciachii-Gârbĕului. Crănenii îi poftescŭ cale bună către Lăpuşŭ; cu tóte astea pagubă că nu „fericesce" cu persóna oficială a d-sale unŭ cercŭ unguerescŭ, ér nu romănescŭ, cum e şi alŭ Lăpuşului.

Unŭ Crăneanŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Cu ocasiunea înaintărilorŭ apropiate în armată, archiducele Rudolfŭ va fi înaintatŭ la gradulŭ de feldzeugmeister, câtŭ şi va fi promovatŭ la rangulŭ de admiralŭ extra statum.

*
* *

In cerculŭ Braşovului s'au alesŭ deputaţĭ mirenĭ la sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu: d-nii Diamandi Manole şi Neculae Strĕvoiu. In cerculŭ Trei-scaunelorŭ: d-nii Octavianŭ Sorescu şi Iosifŭ Puşcariu. Joi se vorŭ alege deputaţii din clerŭ.

*
* *

Ministrulŭ unguerescŭ de interne a adresatŭ municipiilorŭ o ordinaţiune-circulară, în care le aviséză sĕ afle pe agenţii secreţĭ, carĭ îndémnă poporaţiunea sĕ emigreze, şi sĕ 'i pedepséscă.

Curiosŭ ministru! Vede numai agenţĭ secreţi, dér nu vré sĕ véḑă şi miseria şi alte ticăloşii ale regimului, care suntŭ cei mai periculoşĭ agenţĭ de a provoca emigrarea.

*
* *

Impărtăşiserămŭ în tómna anului trecutŭ scirea, că ministrulŭ unguerescŭ de interne a colonisatŭ atuncĭ 190 de copii slovacĭ orfanĭ şi semiorfanĭ din comitatele Trencinŭ şi Arva în partea de josŭ a Ungariei, fiindŭ daţĭ în îngrijirea familiilorŭ avute unguerescĭ din comitatele Ciongradŭ, Bihorŭ şi Cianad. Acum comunică „N. P. Journal," că ministrulŭ continuă cu încercările sale ianicerescĭ, căcĭ peste câteva ḑile alţĭ 110 copii slovacĭ vorŭ fi împărţiţĭ în Aradŭ şi în comunele maghiare din comitatulŭ Aradului. Ministrulŭ unguerescŭ de comunicaţiune va da, la invitarea celui de interne, şése delegaţĭ carĭ sĕ însoţéscă

pe copii ce vorŭ fi transportaţĭ gratuitŭ pe căile ferate ungare.

Potŭ fi geloşĭ Turcii de asemenea ministrĭ.

***

După cum este informată o fóiă vieneză, ministeriulŭ comunŭ de rĕsboiu austro-ungarŭ proiectéză înmulţirea infanteriei şi vênătorilorŭ în timpŭ de pace cu 2200 de ómenĭ. Acéstă dispositiune, după informaţiunile numitei foi, ar aduce sporirea bugetului armatei cu 486,000 de fl. De asemenea se dice că este proiectată îmulţirea artileriei cu vr'o 85 tunurĭ. Cavaleria încă se va spori.

***

Ministrulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune publică a interdisŭ procurarea, pentru bibliotecile şcolare, a opului 1001 de nopţĭ, întocmite de Nador Gyula [Budapesta, ediţiunea lui Coloman Nador, 4 tomurĭ] ca unele care escită fantasia şi au influinţă stricăciósă asupra moralităţii.

***

Sibienii suntŭ fórte îngrijaţĭ, din causă că în dilele acestea mai mulţĭ cânĭ au fostŭ muşcaţĭ de unŭ câne turbatŭ. S'au luatŭ mĕsurile necesare.

***

Am primitŭ raportulŭ Institutului de creditŭ şi de economii „Albina" din Sibiiu pe anulŭ 1887 din care vedemŭ că: profitulŭ curatŭ al anului 1887 este de 43,221 fl. 43, fondulŭ de reservă după dotaţiunea primită din profitulŭ anului 1887 s'a urcatŭ la 64,082 fl. 01, ér fondulŭ de pensiunĭ alŭ funcţionarilorŭ la suma de fl. 27,521.39, dividenda anului 1887 s'a ficsatŭ cu 10 fl. de acţiune, ér pentru scopurĭ de binefacere s'au destinatŭ 1411 fl. 07 şi anume: 600 fl. scólei civile de fete a „Associaţiunei transilvane" pentru trebuinţele curente, 200 fl. la 128 familii din Galaţĭ (comit. Făgăraşŭ) nenorocite prin foculŭ din 22 Aprilie 1887 (distribuiţĭ deja prin direcţiune); 200 fl. dăunaţilorŭ prin focŭ şi esundărĭ din Bănatŭ în primăvéra anului espiratŭ (distsibuiţĭ deja prin direcţiune), 200 fl. dăunaţilorŭ prin focŭ şi prin esundărĭ din Transilvania, afară de cei din comuna Galaţĭ, totŭ în primăvéra anului espiratŭ (distribuiţĭ deja prin direcţiune), 100 fl. scólei elementare de fete a „Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu", 25 Reuniunei pompierilorŭ din Reşinarĭ, 25 fl. „Reuniunei române de cântărĭ din Sibiiu; 25 fl. Reuniunei pentru înfrumseţarea oraşului Sibiiu şi 36 fl. 07 cr. Reuniunei române de agricultură pentru comitatulŭ Sibiiului.

***

Cetimŭ în revista „Macedonia," că o mare parte din capitaliştii macedonenĭ vréu sĕ înfiinţeze o tipografiă românéscă în Macedonia. Nu se scie încă loculŭ unde, unii suntŭ de părere s'o ducă la Ianina, centrulŭ vechei Megalo-Vlachii, alţii suntŭ pentru Bitolia, capitala Macedoniei. O tipografiă românéscă în Macedonia nu este lucru nou, a mai fostŭ una la Moscopole. Lipsa unei tipografii române este de multŭ simţită în Macedonia.

Dela institutulŭ bacteriologicŭ din Bucurescĭ.

Dlŭ Dr. V. Babeşŭ a expusŭ în ultima şedinţă a societăţii de medicină starea cercetărilorŭ sale asupra tratamentului în contra turbării. D-sa s'a ocupatŭ parte la Parisŭ, parte la B-Pesta în timpŭ de doi anĭ cu cercetărĭ asupra turbării şi espune înainte de tóte resultatele de unŭ interesŭ practicŭ ce le-a obţinutŭ. D-sa a obţinutŭ unŭ semnŭ fórte importantŭ prin care se póte recunósce aproximativŭ la o sĕptĕmână după infecţiunea rabică, décă veninulŭ turbării a întratŭ în organismŭ séu nu.

Asemenea i-a succesŭ de a produce într'unŭ timpŭ fórte scurtŭ virusulŭ fix, adecă substanţa cu care se prepară vaccinulŭ în contra turbării, pe când — cum se scie — Pasteur are trebuinţă de doi anĭ pentru a produce această substanţă.

Cercetările d-sale asupra tratamentului în contra turbării i-au arătatŭ o faptă de cea mai mare importanţă, anume: că déca substanţele care servescŭ pentru tratamentŭ nu suntŭ făcute cu cea mai mare esactitate; déca iepurii care servesc pentru tratament nu sunt bine aleşĭ, déca trepanarea nu e făcută cu o deosebită abilitate, déca în fine se face cea mai mică greşélă în privinţa antisepsei, substanţa cu care tractămŭ animalulŭ în contra turbării, în locŭ de a-l apĕra de acéstă bólă, ea înse-şĭ provócă turbarea.

Aceste consideraţiunĭ explică pentru ce d-lŭ Babeşŭ nu a voitŭ sĕ încépă tratamentulŭ la omŭ în B.-Pesta, unde a fostŭ însărcinatŭ cu tratamentulŭ antirabicŭ. Numai după unŭ studiu neîntreruptŭ asupra acestei materii şi fiindŭ aicĭ în Bucurescĭ în posesiunea tuturorŭ mijlócelorŭ necesare, şi convingêndu-se despre identitatea rabiei de aicĭ cu rabia observată în alte ţĕrĭ, precum şi exerciândŭ personalulŭ sĕu pentru cercetările aceste, care pretindŭ cea mai mare conscienţiositate şi rutină, declară, basându-se pe experimente cu totulŭ probate, că este gata de a începe tratamentulŭ în contra turbării la omŭ.

Experimentele menţionate suntŭ în scurtŭ următórele:

Şése cânĭ au fostŭ trataţĭ după o metodă specială cu substanţe provenite din virusulŭ turbării în modulŭ celŭ mai eficace, adecă în interiorulŭ craniului. D-lŭ Babeşŭ s'a convinsŭ la mai multŭ de o sută de cânĭ, că prin acéstă înoculare, totdéuna se nasce turbarea. Intr'adevĕrŭ, că toţĭ cânii, care nu au fost trataţĭ prealabilŭ în contra turbării, au sucombatŭ în urma bólei până cândŭ cei şése trataţĭ preventive, deşi înoculaţĭ pe urmă ca ceilalţĭ trei, au rĕmasŭ sănĕtoşĭ. Chiar procedândŭ în modulŭ inversŭ, adecă inoculândŭ întâiu substanţa rabică în interiorulŭ craniului şi tratându-i după aceea în contra rabiei, nu au devenitŭ turbaţĭ.

Aceste resultate suntŭ cu multŭ mai doveditóre decâtŭ chiar resultatele lui Pasteur, care prin metoda sa, făcêndŭ acelaşŭ experimentŭ, au peritŭ 60% din cânii trataţĭ.

D-lŭ Babeşŭ explică resultatulŭ sĕu mai favorabilŭ din modificaţiunea tratamentului. Aflândŭ déră o metodă cu totulŭ sigură pentru a preveni canii chiar déca sunt infectaţĭ de o manieră cu multŭ mai periculósă decâtŭ ceea-ce aflămŭ la ómenĭ, care se infectéză numai prin o muşcătură simplă de câne turbatŭ, nu se mai îndoesce de locŭ despre eficacitatea absolută a tratamentului modificatŭ de dênsulŭ. D-sa s'a mai convinsŭ la 42 de cânĭ, că tratamentulŭ sĕu nu producea nicĭ unŭ pericolŭ, pe când déca substanţa, prin care se face tratamentulŭ, nu se controléză în modulŭ celŭ mai autenticŭ, casurile nu sunt rarĭ unde cânii capĕtă turbarea tocmai în urma tratamentului.

D-lŭ Babeşŭ până acum nu este împedecatŭ de a începe tratamentulŭ la omŭ, decâtŭ numai prin lipsa unui numĕrŭ destulŭ de mare de iepurĭ de casă, care servescŭ la producerea materialului de tratamentŭ şi care nicĭ cu cele mai marĭ sacrificii pecuniare nu se potŭ procura aicĭ în ţéră.

Sperândŭ, că şi acéstă pedecă în curêndŭ va fi înlăturată, ne felicitămŭ de resultatulŭ strălucitŭ, obţinutŭ în aşa scurtŭ timpŭ în institutulŭ nostru din Bucurescĭ.

Acestŭ resultatŭ nu produce numai imense servicii ţerii nóstre, unde bóla acésta teribilă e, chiar după constatările d-lui Babeşŭ, mai frecuentă decâtŭ în cele mai multe alte ţerĭ, dér prevedemŭ timpulŭ, când din întregulŭ Orientŭ, ómenĭ muşcaţĭ de cânĭ turbaţĭ vorŭ căuta şi vorŭ afla mântuirea lorŭ la Bucurescĭ în institutulŭ nostru de bacteriologiă.

(„România Liberă.")

Inundărĭ.

Csongrad-ulŭ este ameninţatŭ a fi cu Desĕvêrşire distrusŭ. Poporulŭ, care în sĕrbătorile Pascilorŭ lorŭ şi de atuncĭ încóce ne'ncetatŭ a lucratŭ cu bărbăţiă şi cu curagiu pentru a se asigura contra inundărei astădĭ este cu totulŭ desperatŭ. Tóte stăvilarele rîurilorŭ s'au stricatŭ şi apa a împresuratŭ întregŭ oraşulŭ. Miliţia şi gendarmeria ducŭ poporulŭ cu sila ca sĕ lucreze la repararea stăvilarelorŭ, dér totulŭ e înzadarŭ, căcĭ o parte din ómenĭ fugŭ, ér altă parte nu vréu sĕ lucreze. Pe când se repară unŭ stăvilarŭ, celălaltŭ se strică, căcĭ crescerea apelorŭ este ajutorată de ploile marĭ şi continue din acele părţĭ. Apa a începutŭ deja sĕ străbată şi în părţile interne ale oraşului.

Seghedinulŭ érăşĭ este inundatŭ. Numai o diferenţă de 24 centimetri este între înălţimea de acum a apei şi între înălţimea maximă a apei ce s'a vĕdutŭ până acum la Seghedinŭ.

Dela *Ujszasz* până la *Solnocŭ* este o adevĕrată mare. Şinele călei ferate suntŭ sub apă. Comunicaţia posibilŭ că s'a şi întreruptŭ deja. Solnoculŭ e ameninţatŭ a fi cu desĕvêrşire perdutŭ.

Comunele *Besenyszeg* şi *Döghát* suntŭ sub apă. Mai multe case s'au ruinatŭ. Locuitorii îşĭ părăsescŭ satele şi-şĭ caută scutinţă pe unde potŭ.

Fórte ameninţate suntŭ şi oraşele ***Kunhegyes***, ***Kisujszállás*** şi comuna *Kenderes*. De asemenea *Szarvas* şi *Gyula*.

La 5 Aprilie o plóiă vehementă, împreunată cu fulgere şi trăsnete, a cădutŭ asupra Budapestei, în urma căreia stradele din apropiarea Dunărei au fostŭ inundate; dér şi în părţile mai dinăuntru ale oraşului vr'o 1000 de pivniţe au fostŭ umplute cu apă şi pe mulţĭ locuitorĭ din parterre apa i-a alangatŭ din lăcaşurile lorŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Tâlhăriă. Ţĕranulŭ Samuilŭ Bitea din Saca, lângă Beiuşŭ, a fostŭ călcatŭ de hoţĭ şi jefuitŭ de vr'o 4000 fl. Bitea e greu rănitŭ şi nu se scie déca va scăpa cu viéţa.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(4)

NUNTA IN ŞCHEIU.

Până pe la 1830.

Ginerile se îmbrăca cu ilicŭ şi peste elŭ cu zăbunelŭ, ér de era iérnă şi avea ghebă, mergea cu gheba, de avea cojocŭ mergea cu elŭ împlăşcatŭ.*) Apoi cu ciorecĭ şi cu cămaşa scósă peste ciórecĭ, cămaşa era largă, largă şi la mânecĭ, era dintr'o fóiă, la umere neîncreţită, fără gulerŭ latŭ, la gâtŭ se încheia cu chiotorĭ de aţă. Cămaşa, largă şi lungă fără gulerŭ era strînsă în curele late, cu care se încingeau ómenii şi feciorii peste mijlocŭ, şi increţită era lăsată numai până mai susŭ de ghenunchĭ peste ciórecii de zeche albă, cu care se îmbrăcau ómenii şi feciorii. Deasupra curelii séu şerparului cămaşa facea unŭ sînŭ, care sluja în locŭ de buzunarŭ, de puneau în elŭ de tóte. — Ómenii erau cu ilice cu mânecĭ peste ilicŭ cu zăbunelŭ, séu cu dulămiţe albe, ér alţii cu ghebe, unii cu cojocŭ cu brêu, ér alţii cu peptare de pele de óiă, lungĭ şi fără mânecĭ. Mai înainte vreme umblau ómenii şi cu săricĭ. — Ilicele erau de parchetŭ albŭ, cu găitanurĭ negre pe peptŭ, cusute ca ciaprazurile, ilicele erau de véră, dér se luau şi iérna pe sub dulămiţă. — Zăbunelele erau fără mânecĭ, ca nisce laĭbĕre totŭ albe şi totŭ de parchetŭ cu găitane negre ca ilicele. — Dulămiţele erau lungĭ până josŭ, mai largĭ decâtŭ potrivite pe trupŭ, cu mânecĭ lungĭ şi se făceau din postavŭ albŭ, pe peptŭ cu găitanurĭ negre ca ciaprazurile, şi trase cu găitanŭ şi dela subţiorĭ pe cusătură în josŭ până la mijlocŭ. — Ghebele erau totŭ ca dulămiţele, numai câtŭ nu erau albe şi de postavŭ închisŭ. — Cojócele cu brâu erau cusute cu mătasă négră, la mijlocŭ erau mai strîmte, la póle mai largĭ. Pe gulerŭ şi pe dinainte cu piele négră măruntă de mielŭ negru. N'aveau nasturĭ. se îmbrăcau pe mânecĭ, orĭ împlăşcatŭ. Peptarele erau fără mânecĭ, croite mai strîmte în spinare, ér în póle mai largĭ veniau de lungĭ până la ghenunchĭ, orĭ mai susŭ, erau orĭ de împlăşcatŭ, orĭ de îmbrăcatŭ, pentru încheiatŭ aveau nasturĭ de cióiă. Peptarele le ţineau mai multŭ de sĕrbătóre, şi cu peptare umbla şi muierĭ.—Săricile erau cu mânecĭ, erau lungĭ până la călcâie, de straiu grosŭ, cu laţele în afară, albe, seine, orĭ sure. In capŭ cu căciulĭ de mielŭ negre, înalte, drepte şi cu fundu latŭ şi dreptŭ, ér josŭ potrivite pe capŭ, cum purta Neica Duţu Stinghe până bine de curêndŭ. Ómenii mai sĕracĭ purtau căciulĭ albe, care erau mai rătundite la fundŭ şi erau mai scurte. —De multe orĭ ginerile mai cu dare de mână avea căciulă de barson şi cu vidră. — Véra umblau cu pălării marĭ în păreţĭ cu fundu latŭ, ér la capŭ numai potrivite. Aveau nisce păreţĭ de le ţineau umerii, la păreţĭ le punea sforĭ ca sĕ-i ţînă, când le ploua păreţii se întăriau. — In picióre erau cu călţunĭ cu carâmbŭ largŭ şi până la jumĕtatea fluerului, cu potcóve înalte şi înguste, nu puse pe latŭ ca mai târdiu, alţii cu cisme cu urechĭ la carîmbŭ dinainte, alţii apoi erau încălţaţĭ şi cu opincĭ, după cum le da mâna. — Hainile le făceau croitorĭ ca d'al de Şerbanŭ, Bologeanu, Anghelŭ şi alţii, ér cojócele şi peptarele şi căciulile le făceau cojocarĭ ca Scurtu, Trică Şchiopu tatălŭ şi alţii.

Muerile umblau cu ghiordii, cu tilivichii şi roche vênătă şi roche roşiă şi roche de lână vĕrgată şi şurţŭ albŭ şi surţŭ de lână de-a grósă. — Ghiordiile erau cu mànecĭ strîmte, şi la trupŭ cam de se potriviau, ér mai josŭ largĭ. Pe la mânecĭ erau cu covrig adecă erau cu blană albă, măruntă de mielŭ de vr'o trei patru degete. pe la mânecĭ, pe la gâtŭ şi pe dinainte pe margine. Ghiordia dela subţióră până la brâu avea o îndoitură şi pe îndoitură era cusutŭ posomantŭ*.) Ghiordiile se fâceau totŭ din ce se făcea rochiile, de bogasîu (pânză vênătă) îşĭ făceau numai ăle mai nĕcăjite, ăle mai bogate îşĭ făceau de prizîlŭ [materiă de lână cu unŭ pĕrŭ negru şi cu unu mohorîtŭ închîsŭ). — Tilivichiile erau ca scurteicile, fără mânecĭ, numai de împlăşcatŭ, susŭ strîmte între spete câtŭ şedea în vêrfulŭ spinării şi apuca pe umerĭ, josŭ largĭ şi lungĭ cam până la ghenunchĭ, éră pe subţiorĭ trase cu covîrgicŭ şi îndoite; covîrgicŭ avea şi pe la gâtŭ şi până josŭ pe dinainte pe margine ca şi ghiordiile; ele erau îmblănite cu blană măruntă. Rochile era fără mânecĭ, susŭ potrivite pe trupŭ, dela brâu mai largĭ aşa că era încreţite. La peptŭ aveau gurĭ (firŭ de celŭ rĕu cusutŭ pe pânză grósă). Rochile era pe pólă vînătă, altele pe roşiă; mai târdiu s'au ascunsă astea şi s'au scornitŭ rochĭ de mătase, cum e a mea „în pielea şérpelui", séu vinete, la care le dicea că suntŭ de bogasîu. — Surţurile se făceau pe atuncĭ numai dintr'o fóiă orĭ o fóiă şi jumĕtate şi erau unele şi de mătase, roşii şi albe, albe de moşalimŭ, ér altele de prizîlŭ. — In capŭ muerile erau învĕlite cu gimbirŭ şi îmbrobodite cu ştergarŭ. Ştergarele nu se prea călca; bĕtrânele umbla cu ele necălcate, le mai întocmiu şi le făcea cu făcăleţu, ér ăle mai tinere le călca. Ştergarele le făcea cocóne d…

*) „Împlăşcatŭ" adecă nu „îmbrăcatŭ pe mânecĭ" ci numai aşa ca o manta.

*) Posomantulŭ e unŭ şiretŭ mai latŭ de unŭ degetŭ, făcutŭ din fire în colórea aurului.

Literatură.

„Versurĭ și istorisirĭ“ de Adela Xenopolŭ. Iașĭ, Tipografia Națională. 1888. Prețulŭ 3 lei.

Revista societățeĭ **„Tinerimea română“** Nr. 3, are sumarulŭ: Clopinel. Din ale nóstre. — P. I. S. Modificările cójei globului, (urmare.) — Rădulescu Niger. Frunḑă verde. — Dem. din B. Alcoolulŭ și alcoolismulŭ. — N. Din jurnalulŭ unui marinarŭ. [Atena]. — Stemi. Lăsatulŭ Secului. — N. Din jurnalulŭ unui marinarŭ. [Smirna.] — Rădulescu Niger. Iorgu Văreanu, Nuvelă. [Urmare și fine].

Apelŭ

către femeile române.

Onoratulŭ comitetŭ alŭ „Associațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ,“ avêndŭ în vedere importanța cea mare, ce o are lucrulŭ de mână și desemnulŭ pentru scóla civilă de fete, pe care o susține, ba chiar pentru întregŭ poporulŭ românŭ, ca o cestiune, ce se referă la sporirea puterii de producțiune în ramulŭ industriei de casă, a constatatŭ, că ar fi fórte de doritŭ și folositorŭ, ca pentru o mulțime de lucrurĭ femeescĭ de mână, care se învață în scóla civilă și cu deosebire în cursulŭ complementarŭ alŭ acelei scóle, înființatŭ deja cu începutulŭ anului scolastecŭ 1887/8, sĕ se foloséscă modele luate după lucrurĭ classice în combinațiunea de colorĭ și de forme ornamentale, precum se află ele în lucrulŭ de mână, sĕvîrșitŭ de femeia română dela sate, din tóte părțile țerii, deórece prin folosirea acestorŭ forme — în loculŭ modelelorŭ moderne, adeseorĭ lipsite de individualitate, ba chiar și de gustŭ esteticŭ, — si combinarea lorŭ în composițiunĭ nouĕ, nu numai că s'ar crea pentru lucrulŭ de mână în scólă și pentru industria de casă preste totŭ, o basă solidă și cu caracterŭ genuinŭ românŭ, ci s'ar pune de timpuriu stavilă corumperei gustului, care începe a se manifesta și la poporŭ, mai alesŭ în lucrurile, carĭ compunŭ portulŭ lui.

Spre ajungerea scopului intenționatŭ este decĭ de lipsă, ca scóla civilă se aibă la disposițiune o colecțiune de modele din diferite lucrurĭ de mână, sĕvîrșite de femei române dela sate mai dibace, în specialŭ de cusĕturĭ, chindesiturĭ, broderii, țesĕturĭ etc.

Atâtŭ câștigarea obiectelorŭ trebuinciόse, pentru realisarea atarei colecțiunĭ de modele cum și arangiarea lorŭ, amĕsuratŭ recerințelorŭ învĕțĕmêntului, onoratulŭ Comitetŭ alŭ Associațiunei transilvane prin hârtia sa Nr. 332/1887 a aflatŭ cu cale a o încredința comitetului Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu, care onorifică însărcinare subscrisulŭ comitetŭ cu plăcere o a și primitŭ, nutrindŭ însĕ totodată firma speranță, că în vederea scopului importantŭ și de mare folosŭ pentru crescerea copilelorŭ, și în genere pentru prosperarea industriei de casă la Românĭ, vomŭ afla sprijinulŭ necesarŭ la întregŭ publiculŭ românŭ.

In deosebĭ ne permitemŭ a ne adresa *către femeile române*, pricepĕtóre de causă, din tóte părțile patriei, ca pentru a puté pune la cale o colecțiune de modele din diferitele lucrurĭ de mână femeescĭ, câtŭ se póte de completă, sĕ aibă bunăvoința a ne oferi séu a ne acuira diferite piese de cusĕturĭ, chindesiturĭ, prodării și de țesĕturĭ, lucrate de femei române dela sate mai destere.

Aceste piese de lucrurĭ de mână potŭ fi nouĕ séu vechĭ, dér ca sĕ corĕspundă scopului trebue sĕ fiă lucrărĭ complete, fiă chiar și numai o parte din unŭ întregŭ, ér décă suntŭ numai începute, sĕ fiă de așa, ca sĕ se vadă procederea la continuarea lucrării.

La casŭ când atare lucru de mână potrivitŭ de modelŭ, fiindŭ mai de prețŭ, nu ni s'ar puté oferi gratuitŭ, sĕ ni-se trămită pe lângă reversŭ, celŭ puținŭ pentru decopiare.

Pentru înlesnirea pachetării și crutțarea postportului, rugămŭ pre on. subcomitete a Associațiunei transilvane sĕ binevoiască a îngriji fiăcare prin biroulŭ sĕu de spedarea obiectelorŭ acuirate.

In acelea părțĭ ale țĕrii, în care nu esistă subcomitete, rugămŭ pe femeile române dela orașe și pe preutesele române, ca dênsele sĕ colecteze lucrurĭ de mână ce le vorŭ afla potrivite de modele și sĕ îngrijască de spedarea lorŭ.

Tóte aceste obiecte suntŭ a se adresa la „Comitetulŭ Reuniunii femeilorŭ române din Sibiiu“, trimițĕnduse nefrancate.

Spese de postporto anticipate se vorŭ rebonifica.

Pachete cu recepere nu se primescŭ.

Obiectele oferite gratuitŭ se vorŭ chita cu mulțămită pe calea ḑiaristică.

Pentru-ca deja în semestru alŭ 2-lea alŭ anului școlarŭ curentŭ sĕ se pótă pune la disposițiunea școlei colecțiunea intenționată, ne rugămŭ a ni se speda obiectele colectate celŭ multŭ până la *30 (18) Aprilie 1888.*

In fine rugămŭ pe tóte on. Redacțiunĭ a foilorŭ române, ca sĕ dea locŭ acestui apelŭ.

Din ședința comitetului Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu ținută la 15 Ianuarie 1888 st. n.

Pentru comitetŭ:

Maria Cosma, președintă. **Dr. Russu,** secretarŭ.

Declarația noului ministerŭ românŭ.

Președintele Cabinetului a făcutŭ următórea declarațiă dinaintea ambelorŭ corpurĭ legiuitóre:

Chemațĭ la guvernŭ prin încrederea M. S. am creḑutŭ a îndeplini o datoriă către Tronŭ și Țéră primindŭ fără șovăire misiunea cu care ne-a onoratŭ M. S. în împrejurările de față.

Pĕtrunșĭ precum suntemŭ de respectulŭ Constituției, scimŭ că nu putem sta la acestă locŭ décă nu vomŭ avé și încrederea țĕrii.

Acéstă încredere ne vomŭ sili a o dobêndi prin o strictă legalitate în tóte ramurile administrațiunei publice.

Procedândŭ astfelŭ credemŭ că vomŭ puté rĕspunde la trebuința de liniște ce o simte țéra; liniște care va fi cu atâtŭ mai asigurată cu câtŭ fiăcare cetățeanŭ se va simți pusŭ în stare de a esercita în deplină libertate drepturile sale în limitele legei.

Acéstă declarațiă a făcutŭ bună impresiă în o parte a oposițiunei, care se mulțămesce deocamdată cu aceea, că dlŭ I. Brătianu s'a retrasŭ și spiritele s'au liniștitŭ. Altă parte a oposițiunei, precum și partidulŭ dlui I. Brătianu, ḑicŭ că n'au ce căuta la guvernŭ ómenĭ care n'au încrederea țĕrii.

De altmintrelea tóte partidele suntŭ hotărîte a vota noului guvernŭ bugetele, dér după aceea camerele sĕ se disolve și la vară orĭ la tómnă sĕ se facă alegerĭ nouĕ.

ULTIME SCIRĬ.

Berlinŭ, 7 Aprilie. — „Gazeta Națională“ menține, că proiectulŭ de căsătoriă între principele Battenberg și principesa Victoria fiind depărtatŭ îndată, d. Bismarck n'a avutŭ motivŭ sĕ céră demisiunea sa.

Atena, 7 Aprilie. — Cu prilegiulŭ sĕrbătorii naționale celebrată erĭ, oposițiunea a făcutŭ o manifestațiune în contra ministerului. S'au schimbatŭ focurĭ de revolverŭ, în urma unei bătăi a cărei causă nu este încă lămurită. A fostŭ unŭ mortŭ și unŭ rănitŭ.

DIVERSE.

Noulŭ presidentŭ alŭ camerei deputațilorŭ francezĭ, Felix Iules Meline, este, ca mai toțĭ bărbații de statŭ francezĭ, de profesiune advocatŭ și ca studentŭ în Parisŭ a mai colaboratŭ și la ḑiare literare. Elŭ este unulŭ dintre cei mai d'aprópe amicĭ d'ai lui Jules Ferry și totdeodată unŭ intimŭ d'ai lui Floquet (deși nu are aceleașĭ principii radicale politice ca acesta). Lui Ferry are de a-i mulțămi în cea mai mare parte cariera sa politică, care o începŭ pe timpulŭ asediărei Parisului mai întâiu ca vice-primar (vice-maire) în I-iulŭ arondismentŭ. Alegerea sa ca comunard nu o primi. Dela anulŭ 1872 a fostŭ deputatŭ alŭ unui departamentŭ alŭ Vosigilorŭ. In 1878 fŭ subsecretarŭ de statŭ în ministerulŭ de justiția sub Dufaure, ér în 1883 fŭ ministru de agricultură sub Ferry. O creațiune a lui Meline prin care s'a remarcatŭ activitatea s'a efemeră ca ministru este ordinulŭ „pour le merite agricole,“ care la începutŭ avŭ mulțĭ contrarĭ, ér aḑĭ îșĭ află din ce în ce mai mulțĭ mușterii. Dela demisiunea sa ca ministru pășĭ Méline cu predilecțiune ca apĕrătorŭ alŭ intereselorŭ agricole și în deosebĭ pentru punerea de vamă pe producte. Dupăcum se anunță din Parisŭ, elŭ a fostŭ pusŭ de către moderațĭ ca unŭ candidatŭ de frunte din causă că elŭ avea mai mulțĭ sorțĭ de a obținé câteva voturĭ și din drépta, căcĭ elŭ nu numai că e de unŭ caracterŭ pacĭnicŭ, ci ca capŭ alŭ protecționiștilorŭ era bine vĕḑutŭ și de drépta. Agitările au fostŭ marĭ pe timpulŭ alegerei, care dĕdŭ unŭ resultatŭ unicŭ în felulŭ sĕu, adecă ambii candidațĭ, Clémenecau și Méline, primiră câte 168 voturĭ. In acestŭ casŭ celŭ mai bĕtrânŭ se privesce de alesŭ și așa Méline fŭ proclamatŭ de presidentŭ; deórece elŭ s'a născutŭ în 1838, ér Clémenceau în 1841. Méline este unŭ omŭ subțirelŭ cu o fisionomiă slabă, capulŭ acoperitŭ cu puținŭ pĕrŭ scurtŭ și deja căruntŭ. Iubirea sa de dreptate și activitatea s'a suntŭ în generalŭ cunoscute și aprețuite. Méline este unŭ bunŭ oratorŭ, deși vocea nu-i este așa puternică, se ține însĕ strictŭ de obiectŭ și este clarŭ în espunerile sale. In cestiunile economice espunerile sale suntŭ ascultate cu mare atențiune în cameră.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 7 Aprilie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ .	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.04
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.35
Imperialĭ	„	10.32	„	10.35
Galbinĭ	„	5.90	„	5.93
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	104.—	„	105.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.
Renta de hârtiă 5%	84.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	125.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	109.80
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.25—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

p'aicĭ, și murindŭ alea apoi au începutŭ a le face muierĭ de prin Săcele. Atuncĭ ștergarele era mai próste, era unŭ firŭ de tortŭ și cu unu de borangicŭ. Ștergare era și „învărgate“ și „cu florĭ“: cu prescura, cu păhărelu, cu peptănașu, cu flórea a veche, cu șetreanca, cu cornu berbecelui, cu măséua, cu flórea dintre speteze, cu puiu ălŭ măruntŭ și altele.

Fetele umblau în capŭ cu ștergarele, le ḑiceau „sovonele“, lualte dela Sechelóice, care vrea, care nu, umbla cu capu golŭ. Fetele se purta cu cosîțe și de pe la 16, 17, 18 anĭ mergea la împletitóre, unde plătia câte douĕ, câte trei ducĭ*) de le împletia; așa „era tainu“, ca sĕ mérgă sĕ le împletéscă pentru Duminecă. Unele mergeau de Sâmbătă séra, că Duminecă erau așa de multe de nu mai rĕsbiau. Nóptea și le învĕliau cu cârpă udă, ca sĕ nu se sbîrléscă, și așa le ținea cosîțele tótă sĕptĕmâna. Impletitóre era Lina lu Drăghicĭ care le împletia cu doue códe, împletite în multe, nu ca acuma în trei; códele le aduceau peste capŭ și le cosiau de pĕrŭ de nu se cunoștea. — Peste códe se gătiau cu panclicĭ orĭ cu gurĭ de ajungea până josŭ (gură era panclicile cusute cu firŭ și florĭ).

Muierile erau încălțate cu cisme negre, mai înainte vreme cu potcóvă, ceva mai josă ca la ómenĭ, mai târḑiă vreme cu coporŭ; fetele și nevestele tinere purtau cisme calbine cu coporŭ, ér băetele până pe la ḑece, doi-spre-ḑece anĭ, umbla cu cisme roșii cu coporŭ. Coporu era unŭ felŭ de tocŭ de lemnŭ îmbrăcatŭ în piele; la mijlocŭ cu gâtŭ, adecă era mai subțire, susŭ și josŭ mai latŭ și cu potcóvă de fierŭ; coporu era ceva destulŭ de înălticelŭ. Fetele mai purtau și unŭ felŭ de pantofĭ, de le ḑiceau condurĭ, și era cu coporŭ și pe marginĭ cu panclicĭ roșii orĭ vinete.

Mirésa era îmbrăcată cu iiă, pe umere cu brățărĭ de firŭ, întocmai ca pumnii la mânecĭ, pe peptŭ cu florĭ totŭ de firŭ, cusute de anumite cusătorese, cum era pe acea vreme Făgărășanca și Dulóica. Și mânecile la iiă erau lungĭ, de când se'ncheia, mai întâiu învêrtia mâneca pe brațŭ și apoi o încheia cu „pumnii“ de firŭ de băierĭ. Unele și în peptŭ aveau la iiă brățare și se'ncheia pe dindĕrĕtŭ, pentru că erau numai ciupagŭ, adecă fără póle. Mirésa mai era gătită cu roche; peste roche venia surțu, ér peste surțŭ, o încingea cu paftale, de argintŭ la d'ăle mai bogate; la ăle mai sĕrace paftale rele, próste. In picióre era încălțată cu cisme galbine cu coporŭ.

Până când eșiau din curte dela mirésă ca sĕ mérgă la biserică, lăutarii le ḑiceau marșu până ce nu se mai vedeau. După ce pleca cu nunta, le puneau lăutarilorŭ sĕ mânce, și după ce mânca, se duceau lăutarii pe la ginere, mai alesŭ când le era în drumŭ, și de acolo mergeau la biserică, unde era nunta.

După ce nuntașii ajungeau în biserică, nuna lua miresii procovu din capŭ până o cununa, și décă o cununa, i-lŭ punea éră. In biserică, în mijlocu bisericii, se așeḑa întâiu ginerele și de-a stânga lui mirésa, îndĕrĕtu ginerelui ședea nunu și de-a stânga lui ședea nuna; pe de o parte și de alta și prin strănĭ și prin horă erau nuntașii și pe lângă ei muierĭ și băiețĭ venițĭ ca sĕ se uite. Popa începea sĕ le cetéscă câte ceva din cărțĭ, apoi lua de le aprindea făcliile de nuntă și le da ginerelui și miresii de le țineau în mână și după ce le țineau câtŭ le țineau popa le lua dela ei și le da nunului și nunii de le ținean. Apoi mai slujia câtŭ mai slujia și popa lua din cununii una, atingea cu ea la frunte pe ginere și apoi pe mirésă și ḑicea: „Cunună-se robu lu Dumneḑeu cutare cu róba lui Dumneḑeu cutare“ și făcea ginerelui cruce cu cununia ḑicêndŭ: „In numele Tatălui și alŭ Fiului și alŭ sfântului duhŭ aminŭ“. Apoi éră făcea totŭ așa a doua óră și a treia óră și după ce făcea de trei orĭ, da la nunu sĕ ajute și punea ginerelui cununia în capŭ. Dup'aceea lua cealaltă cununiă și începea dela mirésă: „Cunună-se róba lu Dumneḑeu cutare cu robu lu Dumneḑeu cutare în numele tatălui și alŭ fiiului și alŭ sfântului duhŭ aminŭ“, până de trei orĭ și după de trei orĭ, éră da la nună sĕ ajute și punea și miresii cununia în capŭ. Apoi dascălu din strană le cetia apostolu și popa le cetia sfânta evangheliă și apoi lua de le da sĕ guste din pișcoturĭ și din paharu cu vinŭ, și nunului și ginerelui și nunii și miresii. Apoi lua dela nunŭ și dela nună din mână făcliile de cununiă și le da la doi băiețĭ îmbrăcațĭ în haine dela biserică și apoi începea sĕ ocoléscă: întâiu mergeau băieții cu făcliile, apoi popa cântândŭ: „Isaia dănțuește“, și după elŭ ginerele cu nunu de mână, și așa mergeau de ocolaiu de trei orĭ. — De era nuna mai avută, de vr'unŭ negustorŭ ceva, vr'o cocónă, când era de ocoliau, arunca cunfeturĭ peste mirésă, peste ginere, peste toțĭ, și băiețĭ, băiete, muierĭ care vrea, strîngeau. — Altă-dată nu ședeau așa mulțĭ negustorĭ în cetate; mulțĭ sta pe Tocile, dela „Crucea Căpitanului“ în susŭ și veniau la biserică la Sfânta Treime.

(Va urma.)

*) Dutca are cam douĕ groșițe și face cam 10 banĭ séu 4 crucerĭ.

Sz. 2015—1888 alisp.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény 1885 évi XXIII t. cz. 191 §-a értelmében felhivom Fogaras vármegye területén létező azon vizimüvek vizhasználati jogositványok tulajdonosaik kik a jogositványukra vonatkozó engedélyt, s illetve a 20 évi háborithatlan gyakorlat igazolását a m. évi 10424 sz. a. kibocsátott hirdetmény folytán f. évi Márczius 31-éig nálam be nem jelentették, hogy 6 honap alatt vagy is 1888 évi September 30-áig [bezárólag] az engedélyért folyamodjanak, különben jogositványuk elényészettnek tekintetik, s vizimüveik felett a hatóság intézkedik.

Megjegyeztetik, hogy az engedély elnyevése czéljából benyujtandó beadványok és egyébb iratok a vizjogi törvény 191 §-ának második bekezdése értelmében bélyeg és illeték mentesek.

A folyamodási kötelezettség minden hatósági engedélyre száruló vizimunkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesitési, ipari vállalatokra, továbbá nyilvános és magán vizvezetékekre, nyilvános és magán csatcznákra, védgátokra és zsilipekre egyaránt érvényes.

Fogaras, 1888 évi április hó 1-én.

Fogaras vármegye alispánja
Gramoiu Dániel, alispán.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazeteĭ," precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans."

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.